

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-
економічною безпекою**

МАТЕРІАЛИ

**IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції
«ОБЛІК, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНІСТЬ
У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ»**

14-15 травня 2020 року

Секція 6

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

Безугла А.О.

Методичні підходи до моніторингу економічної безпеки підприємства..152 *Гракуша В.О.*

Інноваційні управлінські підходи для забезпечення економічної безпеки підприємства.....154

Льків А.В.

Аутсорсинг як стратегія забезпечення економічної безпеки малого підприємства.....156 *Корсун А.С.*

Формування системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.....159

Кулакова С.Ю., Бачикало К.А.

Ризики та загрози в управлінні фінансовою безпекою підприємства.....161 *Кулакова С.Ю., Белкіна М.О.*

Фінансова складова економічної безпеки підприємства.....164 *Кулакова С.Ю., Житник О.М.*

Особливості економічної безпеки підприємства.....167 *Кулакова С.Ю., Косолапенко С.*

Управління фінансово-економічною безпекою малого підприємства....169 *Кулакова С.Ю., Корячко О.М.*

Основні засади забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.....172

Кулакова С.Ю., Пантась В.В.

Формування механізму управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві.....175

Кулакова С.Ю., Пиріг Я.М.

Аналіз економічної нестабільності як загрози фінансовій безпеці підприємств.....179

Кулакова С.Ю., Таранець Б.В.

Фінансово-економічна безпека як основа ефективного функціонування

підприємств.....		
.183		
<i>Левченко Н.М., Антонова Л.В.</i>		
Управління ризиками компаній через систему комплаєнс-контролю.....	187	<i>Мачак Т.О.</i>
Оцінка рівня економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.....		
.190		
<i>Міхієнко Д.</i>		
Оцінка фінансово-економічного стану підприємства з урахуванням інтересів його власників.....	192	
<i>Олійник Н.М., Макаренко С.М., Задесенець О.Р.</i>		
Антикризове управління у системі забезпечення економічної стійкості підприємства.....	194	
<i>Пилипенко К.А.</i>		
Кадровий потенціал у системі управління та економічної стійкості аграрних підприємств.....	196	
<i>Погорєлова Т.П.</i>		
Управління інформаційною безпекою на сучасному підприємстві.....	200	<i>Портна О.В.</i>
Управління змінами бізнес-моделей з урахуванням інтересів стейкхолдерів як підгрунтя забезпечення фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання.....	203	
<i>Саванчук Т.М.</i>		
Політика управління витратами підприємства в контексті підвищення його економічної безпеки.....	206	
<i>Федорчук О.М.</i>		
Державна підтримка розвитку інфраструктури підприємств аграрного сектору в сучасних умовах.....	209	
<i>Khodakivska L.O., Hrybovska Y.M.</i>		
Digital currencies: characteristics and features.....	212	<i>Чередниченко О.Ю.</i>
Система управління економічної безпеки державних підприємств транспортного комплексу в контексті системи національної безпеки України.....		
214		

Юрченко С. В.

Поліпшення фінансового забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств.....
.217

Якубенко Ю.Л.

Ефективні напрямки управління системою економічної безпеки підприємства.....
220

Яременко Д.

Забезпечення управління фінансово-економічної безпеки дебіторською заборгованістю.....225

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

С.Ю. Кулакова, к.е.н., доцент

В.В. Пантась, студентка

*Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Сучасний період розвитку економіки потребує зміни підходів до дослідження фінансово-економічної безпеки, що пояснюється змінами, як у глобальному, так і локальному масштабі. Фінансова безпека є важливою складовою економічної безпеки підприємства, поряд з такими її складовими, як інтелектуальна, кадрова, техніко-технологічна, інформаційна, політикоправова, екологічна, силова.

В сучасних умовах перед підприємствами України стоїть проблема забезпечення фінансово-економічної безпеки шляхом запровадження відповідного механізму управління та ефективного застосування його складових.

Загалом механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства являє собою сукупність його основних принципів, функцій, методів, прийомів, інструментів і стимулів.

В основі механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства – системне поєднання певних функцій, інструментів, методів та організаційного, нормативно-правового й інформаційно-аналітичного забезпечення, створюваних на базі принципів забезпечення фінансової безпеки, що об'єктивно існують як економічні закономірності, а також формуються суб'єктами управління фінансовою безпекою підприємства для досягнення та захисту його фінансових інтересів.

Механізм управління проявляється насамперед за допомогою управлінських відносин, реалізованих шляхом використання відповідних методів на основі принципів управління.

Загальна схема механізму управління станом фінансово-економічної безпеки охоплює такі заходи та функції управління, що здійснюються послідовно або одночасно:

- формування необхідних корпоративних ресурсів (капіталу, персоналу, прав інформації, технології та устаткування);
- загальностратегічне прогнозування та планування економічної безпеки за функціональними складовими;
- стратегічне планування фінансово-господарської діяльності підприємства;

□ загальнотактичне планування фінансово-економічної безпеки за функціональними складовими;

□ тактичне планування фінансово-господарської діяльності підприємства;

□ оперативне управління фінансово-господарською діяльністю підприємства;

□ здійснення функціонального аналізу рівня фінансово-економічної безпеки; □ загальна оцінка досягнутого рівня економічної безпеки .

Тільки завдяки здійсненню в необхідному обсязі зазначених дій (заходів) можна буде досягти належного рівня фінансово-економічної безпеки підприємства.

Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства зумовлює формування необхідних елементів і загальної схеми організації економічної безпеки. Враховуючі це, процес управління фінансовою безпекою підприємства можна поділити на ряд етапів:

1. Розроблення системи фінансових інтересів підприємства, які потребують захисту в процесі функціонування підприємства.

2. Ідентифікація, аналіз та прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці підприємства та реалізації його фінансових інтересів. Цей етап включає такі операції, як виокремлення множини загроз фінансовій безпеці підприємства, оцінювання ймовірностей їх виникнення, розрахунок розміру можливих збитків від реалізації потенційних або реальних загроз, а також дослідження чинників, які спричинили збитки.

3. Оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства. Процес оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства включає такі кроки: вибір критерію ефективності фінансово-економічної безпеки, який характеризує ступінь наближення підприємства до безпечного стану; побудова множини показників (індикаторів) фінансової безпеки; визначення порогових значень 224 показників (індикаторів); моніторинг вибраних показників і зіставлення їх фактичних значень із пороговими; визначення інтегрального рівня фінансової безпеки підприємства за обраними показниками.

4. Забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансовій безпеці підприємства. Розроблення комплексу заходів із забезпечення фінансової безпеки та рекомендацій щодо впровадження їх на практиці.

5. Бюджетне планування реалізації розробленого комплексу заходів із забезпечення фінансової безпеки підприємства.

6. Реалізація запланованих заходів у процесі здійснення господарської діяльності підприємства.

7. Контроль за ходом реалізації запланованих заходів щодо забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки підприємства.

8. Оперативне управління системою фінансової безпеки підприємства за допомогою механізму зворотного зв'язку, яке проявляється у коригуванні наявної або розробці нової системи заходів із забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки.

Сучасний механізм управління економічною безпекою розвитку підприємства повинен враховувати необхідність формування двох напрямів стратегій. Перший напрям стратегій повинен враховувати ситуацію, визначати цільові настанови й формувати політику підприємства для втримання й розширення свого життєвого простору. Другий – повинен охоплювати методи, прийоми й інструменти для вивчення (розпізнавання) стратегій, що формуються іншими суб'єктами (державою, підприємствами-конкурентами), спрямованих (навмисно або ненавмисно) проти діяльності й розвитку підприємства та звужуючих його життєвий простір.

Належний стан фінансової безпеки досягається підприємством тільки у випадку узгодженості його фінансових інтересів з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища. Виходячи з цього, забезпечення фінансової безпеки підприємства має розглядатися як процес реалізації заходів щодо недопущення (попередження) можливих фінансових збитків у поточному та перспективному періоді. Фінансових збитків підприємство може зазнати, якщо: система управління фінансово-економічною безпекою підприємства побудована таким чином, що не може передбачати загрозу до її виникнення; менеджмент підприємства неспроможний попередити негативні наслідки виявлених загроз та небезпек; суб'єкти управління фінансовою безпекою намагаються вирішити проблему, але їх дії не призводять до позитивного результату.

Важливим аспектом дослідження механізму управління фінансовоекономічною безпекою підприємства є аналіз функцій, які реалізовує цей механізм. До функціональної структури механізму управління фінансовою безпекою можна віднести такі основні функції управління:

□ планування, включаючи програмування і прогнозування (розробка оперативних та стратегічних планів, концепцій та програм розвитку, прогнозів);

□ організацію і регулювання (вироблення і реалізація управлінських рішень; розробка і використання фінансових інструментів);

□ стимулювання (використання економічних та соціально-психологічних методів управління; зростання ефективності праці);

□ контроль у складі обліку, аналізу і аудиту (формування контрольоаналітичної інформації виконання планів, програм; аудит стану фінансової безпеки підприємства).

Однією зі складових механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства є нормативно-правове забезпечення управлінських рішень.

Правове забезпечення вітчизняних підприємств включає Закони України «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про інформацію», «Про державну таємницю», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на зазначення походження товарів», а також кодекси України, укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України, накази та положення міністерств та відомств, статутні документи підприємств, інструкції, нормативи, методичні вказівки, пояснення тощо. За їх допомогою здійснюється регулювання фінансовогосподарської діяльності суб'єктів господарювання.

Таким чином, фінансово-економічна безпека виступає як основний елемент і чинник формування економічної безпеки підприємства. Забезпеченню фінансової безпеки повинна приділятися особлива увага на кожному підприємстві.

Наявність великої кількості загроз вимагає розроблення та реалізації дієвих заходів із забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є невід'ємною частиною системи його економічної безпеки, що базується на певних завданнях, функціях і принципах; передбачає використання системної сукупності методів, інструментів та конкретних заходів їх реалізації, які необхідно використовувати не розрізнено, а у поєднанні, комплексно і оперативно.

Подальших досліджень потребують питання щодо розробки алгоритму дій керівників різних рівнів та менеджерів підприємства, який не дав би підприємству можливості опуститися за критичну межу і втратити свою економічну незалежність.

Рішення щодо формування механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства приймаються на основі відповідної концепції, яка розкриває та уточнює сутність його дії. Для ефективного управління фінансово-економічною безпекою підприємства попереднє оцінювання та аналіз стану економічної безпеки підприємства стає невідкладним завданням, не менш важливим для розроблення основ управління фінансово-економічною безпекою підприємства є формування системи показників фінансової складової безпеки підприємства.

Література

1. Беляєва Г.Є. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою безпекою підприємства / Г.Є. Беляєва // Культура народів Причерномор'я. – 2013. – № 265. – С. 17-20.
2. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2т.]. – Дніпропетровськ: «ФОРМ Дробязко С.І.», 2014. – Т. 2. - 349 с. – С. 176-182.
3. Коваленко Д. І. Фінансова безпека підприємства як комплекс організаційно-управлінських заходів / Д. І. Коваленко, В. О. Костюк //

International scientific journal. – 2015. – № 2. – С. 61-64. – Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2015_2_13.

4. Пожуєва Т. О. Фінансова безпека – необхідна умова функціонування підприємства / Т. О. Пожуєва // Вісник економічної науки України. – 2014. – № 1. – С. 95-97. – Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2014_1_23.

5. Шуміло О. С. Взаємозв'язок категорій «фінансова безпека підприємства» і «фінансова стійкість підприємства» / О. С. Шуміло, К. В. Савченко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.

–
2017. – Вип. 2(2). – С. 38-42. – Режим доступу:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2017_2\(2\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2017_2(2)_9)